

Na osnovu članova 137., 138. stav 3. i stav 4. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj 26/16, 89/18), Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 48/16 i 62/16) i Odluke Vlade HNK o davanju saglasnosti na Prijedlog Kolektivnog ugovora za djelatnost srednjeg obrazovanja u HNK broj: 01-1-02-2091/21 od 26.8.2021. godine, Sindikat srednjeg i visokog obrazovanja, odgoja, nauke i kulture BiH za HNK, Sindikat srednjih škola HNŽ-a (u daljem tekstu: Sindikat) i Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta HNK zaključuju:

Kolektivni ugovor za djelatnost srednjeg obrazovanja u HNK

I - OPĆE ODREDBE

Član 1. (Predmet)

- (1) Ovim Kolektivnim ugovorom za djelatnost srednjeg obrazovanja (u daljem tekstu: Kolektivni ugovor) reguliše se zasnivanje radnog odnosa, zaključivanje ugovora o radu, dužina i raspored radnog vremena, plate i druge naknade iz radnog odnosa, periodi isplate plata i naknada, odsustvovanje sa rada i odmori, prestanak ugovora o radu, rješavanje sporova iz radnog odnosa i druga pitanja iz radnog odnosa i po osnovu rada u svim javnim ustanovama u kojima se obavlja srednjoškolska djelatnost na području HNK (u daljem tekstu: srednja škola).

Član 2. (Primjena najpovoljnijeg prava)

- (1) Pravilnikom o radu srednje škole ili drugim pravnim aktima, ne mogu se utvrditi manja prava radnika od prava koja su utvrđena ovim Kolektivnim ugovorom.
- (2) Ako je neko pravo iz radnog odnosa različito uređeno zakonima, Kolektivnim ugovorom, Pravilnikom o radu srednje škole ili drugim pravnim aktima primjenjuje se za radnika najpovoljnije pravo.

Član 3. (Primjena drugih propisa)

- (1) Sva pitanja iz radnog odnosa koja nisu uređena Zakonom o radu, Općim kolektivnim ugovorom za teritoriju Federacije BiH i ovim Kolektivnim ugovorom, definiše se Pravilnikom o radu srednje škole.

II - RADNI ODNOS

Član 4. (Zasnivanje radnog odnosa)

- (1) U srednjim školama radni odnos zasnivaju direktori, zamjenici direktora, profesori/nastavnici, odgajatelji, stručni saradnici, saradnici i radnici za obavljanje drugih poslova osnovne djelatnosti srednje škole, tehničkih i pomoćno-tehničkih poslova (u daljem tekstu: radnik) u skladu sa propisanim općim i posebnim uslovima (stručna sprema, stručni ispit, posebna specijalistička znanja, radno iskustvo, psihofizičke sposobnosti i drugi uslovi).
- (2) Radnik iz stava 1. ovog člana ostvaruje prava iz radnog odnosa u skladu sa Zakonom o radu, Zakonom o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju u HNK, ovim Kolektivnim ugovorom, općim aktima srednje škole i Ugovorom o radu.
- (3) Radnik se, kao i lice koje traži zaposlenje u srednjoj školi, ne može stavljati u neravnopravan ili nepovoljniji položaj u odnosu na druga lica s obzirom na spol, spolno opredjeljenje, bračno stanje, porodične obaveze, invalidnost, trudnoću, jezik, vjeru, političko opredjeljenje, nacionalnu pripadnost, socijalni status, imovinsko stanje, rasu, boju kože, članstvo ili nečlanstvo u političkim strankama, članstvo ili nečlanstvo u sindikatu i zdravstveni status koji zadovoljava uslove za rad u srednjim školama.
- (4) Svako postupanje uzrokovano nekim od osnova iz stava (3) ovog člana predstavlja diskriminaciju.

Član 5. (Utvrđivanje radnog odnosa)

- (1) Rad radnika u srednjim školama obavlja se u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima kojima se reguliše srednje obrazovanje, nastavnim planovima i programima, pedagoškim standardima i normativima koji se primjenjuju za rad srednjih škola i općim aktima škole, čije utvrđivanje će se vršiti uz obaveznu konsultaciju s nadležnim organima reprezentativnih sindikata srednjih škola.

Član 6. (Utvrđivanje poslodavca)

- (1) Poslodavac u smislu ovog ugovora je srednja škola, sa kojom radnik zaključuje ugovor o radu i zasniva radni odnos, te na osnovu ugovora o radu obavlja određene poslove i zadatke, a poslodavac mu isplaćuje platu i naknade, te izvršava druge obaveze iz radnog odnosa u skladu sa zakonom, ovim Kolektivnim ugovorom, općim aktima škole i Ugovorom o radu.
- (2) Vlada Kantona osigurava sredstva za finansiranje oblasti srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Budžetu Kantona, uz mišljenje srednjih škola, u skladu sa Zakonom o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju i Kolektivnim ugovorom.

Član 7.
(Zdravstvena sposobnost)

- (1) Ugovor o radu u srednjoj školi može zaključiti lice koje ima opću zdravstvenu sposobnost utvrđenu od nadležne zdravstvene ustanove i koje ispunjava posebne uslove za obavljanje odgovarajućih poslova.
- (2) Radnik u srednjoj školi koji u toku radnog odnosa oboli od zarazne, duševne bolesti, psihičkog poremećaja ili ovisnosti ne može učestvovati u odgojno-obrazovnom radu sve dok traju takve okolnosti, odnosno dok radnik ne pribavi uvjerenje odgovarajuće zdravstvene ustanove o zdravstvenoj sposobnosti.

Član 8.
(Način zasnivanja radnog odnosa)

- (1) Zapošljavanje u srednjoj školi zasniva se na način i po postupku propisanom Zakonom o radu, Zakonom o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju, općim aktima škole, ovim Kolektivnim ugovorom i Ugovorom o radu.
- (2) Školski odbori, poslije procesa zbrinjavanja radnika za čijim radom je prestala potreba u školama na području HNK, na prijedlog direktora srednjih škola, dužni su sagledati mogućnost popune upražnjenih radnih mjesta (do dopune nastavne norme) angažmanom na određeno vrijeme do kraja nastavne godine sa radnicima u istoj školi, koji imaju zaključen Ugovor o radu na neodređeno vrijeme, sa nepunom nastavnom normom i nepunim radnim vremenom, bez raspisivanja konkursa, na zahtjev škole uz saglasnost Ministarstva. Tek nakon tog procesa prići donošenju odluka o raspisivanju konkursa. Zapošljavanje u srednjoj školi vrši se na osnovu javnog konkursa, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva, koji se objavljuje na web-stranici škole i oglasnoj tabli Službe za zapošljavanje, uz prethodno dato obavještenje u sredstvima dnevnog javnog informisanja dostupnim na području Kantona. Rok za podnošenje prijave po konkursu ne može biti kraći od 8 (osam) niti duži od 15 (petnaest) dana.

Član 9.
(Sadržaj javnog konkursa)

- (1) Javni konkurs mora da sadrži opće i posebne uslove koji su zakonom, nastavnim planom i programom, pedagoškim standardima i normativima i općim aktima srednje škole utvrđeni za to radno mjesto, trajanje radnog odnosa i trajanje probnog rada, ukoliko je predviđen općim aktima srednje škole i u skladu sa ostalim propisima relevantnim za ovu oblast.

Član 10.
(Izbor kandidata)

- (1) Izbor kandidata po raspisanom konkursu vrši se u skladu sa provedbenim aktima škole.
- (2) Izbor kandidata prijavljenih na konkurs, mora se izvršiti najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dana isteka roka za konkurs.

Član 11.
(Obavijest o rezultatima konkursa)

- (1) Kandidatu koji nije primljen u radni odnos daje se pismena obavijest, uz Odluku o prijemu, koja obavezno mora sadržavati podatke o kandidatu koji je primljen u radni odnos, razloge zbog kojih kandidat nije primljen u radni odnos i pouku o pravnom lijeku.
- (2) Kandidat koji nije primljen u radni odnos ima pravo uvida u dostavljenu dokumentaciju ostalih prijavljenih kandidata, pri čemu je škola dužna postupati u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“, broj: 49/06, 76/11, i 89/11) i može podnijeti prigovor školskom odboru u roku od 7 (sedam) dana od dana prijema obavijesti i Odluke o prijemu.
- (3) Prigovor na Odluku iz stava (1) ovog člana zadržava izvršenje Odluke o izboru kandidata.
- (4) Školski odbor srednje škole dužan je o prigovoru iz prethodnog stava ovog člana odlučiti u roku od 8 (osam) dana od dana isteka roka za podnošenje prigovora.
- (5) Odluka koja je donesena po prigovoru je konačna.

Član 12.
(Ugovor o radu)

- (1) Radni odnos u srednjoj školi zasniva se potpisivanjem ugovora o radu između radnika i poslodavca, danom otpočinjanja rada radnika u skladu sa Ugovorom o radu, a na osnovu Zakona o radu.
- (2) Poslodavac je dužan radniku dostaviti dokaz, u pisanoj formi, kojim potvrđuje da ga je prijavio na obavezno osiguranje u roku od 15 (petnaest) dana od dana zaključivanja ugovora o radu, odnosno početka rada, kao i svake promjene osiguranja koja se tiče radnika.

Član 13.
(Sadržaj ugovora o radu)

- (1) Ugovor o radu pored svih elemenata utvrđenih zakonom, podzakonskim aktima, ovim Kolektivnim ugovorom i općim aktom ustanove srednjeg obrazovanja, sadrži poslove i zadatke na koje se angažuje radnik: opis poslova i zadataka, normu sati, obaveze koje proističu za radnika iz radnog odnosa u pogledu stručnog usavršavanja, daljeg obrazovanja i unapređivanja svog rada i druga pitanja u skladu sa odgovarajućim pedagoškim standardima i normativima.

Član 14.
(Zaključivanje ugovora o radu)

- (1) Ugovor o radu u srednjoj školi se, u pravilu, zaključuje na neodređeno i određeno vrijeme, u skladu sa Zakonom o radu.
- (2) Prijem u radni odnos na određeno vrijeme vrši se u skladu sa odredbama Zakona o srednjem odgoju i obrazovanju, Zakona o radu, ovog Kolektivnog ugovora i provedbenim aktima/propisima za prijem radnika. Radnici zaposleni u srednjim školama na neodređeno vrijeme mogu, radi racionalizacije troškova prevoza i drugih opravdanih razloga (preseljenja, stupanja u brak, racionalnije organizacije nastavnog procesa) preći u drugu školu u skladu sa

sporazumom o prelasku radnika na istim radnim mjestima iz jedne u drugu školu, koji zaključuju poslodavci uz saglasnost radnika i saglasnost Ministarstva.

- (3) Radnika koji je izabran, odnosno imenovan na neku od javnih dužnosti, direktora/zamjenika i pomoćnika direktora škole, i koji nakon završenog mandata želi da se vrati kod istog poslodavca, poslodavac je dužan rasporediti na poslove na kojima je radio prije stupanja na dužnost, ili sličnim poslovima u skladu sa njegovom stručnom spremom.

Član 15.

(Privremeni i povremeni poslovi, Ugovor o djelu)

- (1) Za obavljanje poslova izvan redovnog radnog vremena zaključuje se ugovor o djelu, pod uslovom da ti poslovi ne predstavljaju poslove za koje se zaključuje ugovor o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, s punim ili nepunim radnim vremenom i da ne traju duže od 60 (šezdeset) dana u toku kalendarske godine.
- (2) Ugovor iz stava (1) ovog člana se zaključuje u pisanoj formi i sadrži vrstu, način i rok izvršenja poslova i iznos naknade za izvršeni posao.
- (3) Privremeni i povremeni poslovi su predviđeni Pravilnikom o radu ustanove, i zaključuju se uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.

Član 16.

(Pripravnik)

- (1) Lice koje nakon završenog fakulteta, više ili srednje škole zasniva radni odnos prvi put u tom zanimanju, radi stručnog osposobljavanja za samostalan rad, prima se u radni odnos u srednju školu na određeno vrijeme.
- (2) Radni odnos pripravnika traje do isteka roka utvrđenog za polaganje stručnog ispita, utvrđenog podzakonskim aktima, a najduže godinu dana.
- (3) Pripravnik je dužan nakon isteka roka na koji je zaključen ugovor o radu polagati stručni ispit u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima.

Član 17.

(Probni rad)

- (1) Poslodavac može ugovoriti probni rad u trajanju od 3 (tri) do 6 (šest) mjeseci, a otkazni rok iznosi najmanje 7 (sedam) dana.
- (2) Za vrijeme trajanja probnog rada radnika iz stava (1) ovog člana školski odbor srednje škole imenuje stručnu Komisiju od 3 (tri) člana od kojih 2 (dva) člana predlaže direktor, a 1 (jednog) člana predlaže reprezentativni Sindikat srednje škole.
- (3) Stručna Komisija iz stava 2. ovog člana dužna je u roku od pet (5) dana, nakon isteka probnog rada donijeti mišljenje o probnom radu radnika.

Član 18.
(Trajanje probnog rada)

- (1) Ako poslodavac, srednja škola, nakon isteka trajanja probnog rada, a u roku od 8 (osam) dana nakon dostave mišljenja od strane stručne komisije iz člana 17. stav (2) ovog Kolektivnog ugovora ne donese odluku o prestanku radnog odnosa, smatra se da je radnik zadovoljio na probnom radu, i radni odnos radnika traje do isteka vremena o trajanju radnog odnosa navedenog u konkursu.

Član 19.
(Prestanak radnog odnosa nakon isteka probnog rada)

- (1) Radniku koji na probnom radu ne zadovolji, školski odbor srednje škole donijet će odluku o prestanku radnog odnosa.

Član 20.
(Odsustvo za vrijeme probnog rada)

- (1) Radniku u srednjoj školi koji je za vrijeme trajanja probnog rada određeni vremenski period iz opravdanih razloga utvrđenih zakonom i ovim Kolektivnim ugovorom bio odsutan sa rada, probni rad se produžava za isti vremenski period.

III - ZAŠTITA NA RADU

Član 21.
(Zaštita na radu)

- (1) Srednja škola treba voditi računa o osiguranju takvih uslova i mjera lične i kolektivne zaštite kojima se štiti psihofizičko zdravlje, te lična i kolektivna sigurnost svih radnika i učenika, u skladu sa zakonom i važećim propisima o sigurnosti i zdravlja na radu.

Član 22.
(Oprema za rad posebnih kategorija radnika)

- (1) Posebnim kategorijama radnika angažovanim u hemijskom laboratoriju, odnosno laboratorijima za biologiju i fiziku, zdravstvenim ustanovama, prostorima za sport i na otvorenom, (radnici i učenici na praktičnoj nastavi, kuharice, spremačice i sl.) poslodavac može u skladu sa svojim mogućnostima osigurati odgovarajuću zaštitnu opremu.

Član 23.
(Sistematski pregled)

- (1) Poslodavac je dužan u skladu sa svojim mogućnostima obezbijediti provođenje obaveznog, zakonom predviđenog sistematskog pregleda jednom u pet godina, u skladu sa preporukama Ministarstva zdravstva rada i socijalne zaštite.

IV - RADNO VRIJEME

Član 24. (Radno vrijeme)

- (1) Radno vrijeme radnika u srednjim školama traje 40 (četrdeset) sati sedmično, u pravilu, u petodnevnoj radnoj sedmici.
- (2) U okviru 40-satne radne sedmice, raspored radnog vremena radnika i korištenje dnevnog i sedmičnog odmora utvrđuje se u skladu sa važećim zakonskim propisom za djelatnost srednjeg obrazovanja i odgoja, ovim Kolektivnim ugovorom, pedagoškim standardima i normativima, nastavnim planom i programom i Pravilnikom o radu škole/podzakonskim aktom škole.
- (3) Radniku (roditelju/staratelju), koji ima dijete sa poteškoćama u razvoju, nastavna norma/radno vrijeme se umanjuje za 1/3 sedmično, uz dogovor sa poslodavcem i uz saglasnost Ministarstva.
- (4) Radniku koji ima četvero i više maloljetne djece, nastavna norma/radno vrijeme se umanjuje za 1/3 sedmično, uz dogovor sa poslodavcem i uz saglasnost Ministarstva.
- (5) Prava iz stava 3. i 4. ovog člana se odnose na radnike koji imaju zaključen ugovor o radu iznad pola nastavne norme/iznad pola radnog vremena, bez umanjenja plate i mogućnosti honorara.
- (6) Prava iz stava 3. i 4. ovog člana ne mogu se koristiti kumulativno.
- (7) Ukoliko oba roditelja rade u školama na području HNK prava iz stava 3. ili 4. ovog člana može koristiti jedan od njih.
- (8) Peti oktobar, Svjetski dan nastavnika, obilježava se u školama kao radni nenastavni dan uz prigodan program u organizaciji Ministarstva i u skladu sa Godišnjim programom rada škole.

Član 25. (Neposredni odgojno-obrazovni rad)

- (1) U sklopu 40-satne radne sedmice nastavnici imaju: propisanu sedmičnu pedagošku normu nastavnih sati u neposredno odgojno-obrazovnom radu u školi, vrijeme pripreme za nastavu, rad na dokumentaciji, saradnju sa roditeljima i individualni rad sa učenicima. Navedeni poslovi utvrđuju se pedagoškim standardom i normativom i Pravilnikom o radu škole.
- (2) Nastavniku koji je navršio 30 (trideset) godina radnog staža, na lični zahtjev, umanjuje se nastavna norma za 2 (dva) sata, a nastavniku koji je navršio 35 (trideset pet) godina radnog staža, na lični zahtjev, umanjuje se nastavna norma za 4 (četiri) sata, bez umanjenja plate i bez mogućnosti honorara, prije početka polugodišta.
- (3) Radnik koji učestvuje neposredno u odgojno-obrazovnom radu u srednjoj školi u toku radnog dana može imati, u pravilu, najviše 5 (pet) sati redovne nastave u kontinuitetu.
- (4) Promovisanim mentorima se umanjuje nastavna norma za 1 (jedan) sat sedmično, a promovisanim savjetnicima za 2 (dva) sata sedmično, bez umanjenja plate i mogućnosti honorara.
- (5) Magistrima nauka i doktorima nauka, koji su stekli naučna zvanja po predbolonjskom sistemu u oblasti usko vezanoj za predmet koji predaju, nastavna norma se umanjuje na sljedeći način:
 - magistrima nauka za 1 (jedan) sat sedmično,
 - doktorima nauka za 2 (dva) sata sedmično.

V - PLATE I NAKNADE PLATA

Član 26. (Plate)

- (1) Osnovna plata radnika čini vrijednost koeficijenta složenosti poslova pomnožen sa utvrđenom osnovicom za osnovnu platu.
- (2) Osim osnovne plate, radnicima pripadaju i ostale naknade i materijalna prava koja nemaju karakter plate, u skladu sa Zakonom i Kolektivnim ugovorom.

Član 27. (Osnovica za obračun plate)

- (1) Osnovicu za obračun osnovne plate utvrđuje Vlada i ista je za sve korisnike budžeta.
- (2) Najniža plata radnika u srednjim školama utvrđuje se u iznosu od 50-70% prosječne plate u Federaciji Bosne i Hercegovine, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku za prethodnu godinu.

Član 28. (Minuli rad)

- (1) Radnicima u srednjim školama plata se uvećava za svaku godinu radnog staža za 0,6%, s tim da ukupno povećanje ne može biti veće od 20%.

Član 29. (Koeficijenti)

- (1) Odluku o koeficijentima složenosti poslova, uz mišljenje Sindikata donosi Vlada.
- (2) Radnicima koji izvode nastavu koja nije stručno verifikovana umanjuje se vrijednost koeficijenta za 20%.

Član 30. (Napredovanje i nagrađivanje)

- (1) Radnici napreduju prema iskazanoj stručnoj sposobnosti, uspjehu u radu i godinama staža.
- (2) Uspjeh u radu iskazuje se kroz ocjenu rada radnika.
- (3) Bliže odredbe o napredovanju utvrđuju se Pravilnikom o stručnom usavršavanju, ocjenjivanju i napredovanju odgajatelja, učitelja, nastavnika i stručnih saradnika i Pravilnika o licenciranju koje donosi Ministarstvo, uz obavezno učešće i dogovor sa predstavnicima Sindikata.
- (4) Poslodavac u srednjoj školi organizuje praćenje rada radnika i postizanje rezultata u radu i vrši ocjenjivanje, na način i po postupku kako je to propisano zakonima, podzakonskim aktima i općim aktima škole.
- (5) Radnik ima pravo prigovora (zahtijevati stručnu ekspertizu) na rješenje o ocjenama o radu i napredovanju u skladu sa važećim propisima koju će provesti komisija Pedagoškog zavoda/ Zavoda za školstvo ili komisija koju formira nadležno Ministarstvo.
- (6) Nagrađivanje najuspješnijih nastavnika bit će regulisano u skladu s Odlukom Ministarstva.

Član 31.
(Naknada plate u vrijeme vanrednih okolnosti)

- (1) Radnik u srednjoj školi ima pravo na naknadu plate za vrijeme prekida rada do kojeg je došlo zbog okolnosti za koje radnik nije kriv, uslijed više sile i objektivnih okolnosti koje su utjecale na prekid odgojno-obrazovnog rada, odnosno nastave.

Član 32.
(Plata radniku-pripravniku)

- (1) Radniku-pripravniku u srednjoj školi za vrijeme trajanja pripravničkog staža pripada 70% od plate platnog razreda odgovarajućeg stepena stručne spreme za grupu poslova na koje je primljen u radni odnos na određeno vrijeme.

Član 33.
(Naknada plate u posebnim slučajevima)

- (1) Radniku u srednjoj školi, pored slučajeva propisanih Zakonom o radu i ovim Kolektivnim ugovorom pripada naknada njegove plate i u slučajevima:
- obrazovanja i stručnog osposobljavanja, usavršavanja ili prekvalifikacije u skladu sa potrebama srednje škole;
 - privremene nesposobnosti za rad;
 - porodijskog odsustva, u skladu sa Zakonom o zaštiti porodice sa djecom i Odlukom Vlade;
 - godišnjeg odmora;
 - izleta i ekskurzija u skladu sa godišnjim planom škole.

Član 34.
(Otežani uslovi rada)

- (1) Radnik u srednjoj školi ima pravo na uvećanu osnovnu platu po osnovu otežanih uslova rada, u skladu sa mogućnostima Budžeta Kantona i pedagoškim standardima i normativima.
- (2) Pravo iz stava (1) ovog člana se može odnositi na:
- rad u dvije smjene u istom danu, po nalogu direktora, ukoliko je pauza između smjena u trajanju tri ili više sati, radniku pripada uvećanje od 1% na osnovnu platu za taj dan.
- (3) Nastavniku koji realizuje 5 (pet), 6 (šest) ili 7 (sedam) različitih nastavnih programa umanjuje se sedmična nastavna norma za 1 (jedan) nastavni sat, a za realizaciju 8 (osam) i više različitih nastavnih programa umanjuje se sedmična nastavna norma za 2 (dva) nastavna sata.
- (4) Nastavnom osoblju koje izvodi nastavu u odjeljenjima učenika s poteškoćama u razvoju, tokom nastavne godine, osnovna plata se uvećava za 20% proporcionalno.

Član 35.
(Isplata plate)

- (1) Poslodavac je dužan isplatiti platu radniku najkasnije do 10. u mjesecu, za prethodni mjesec, s tim da od jedne do druge isplate plate ne može proći više od 30 dana.
- (2) Ukoliko poslodavac ne ispuni obavezu iz stava (1) ovog člana, dužan je u roku od 5 (pet) dana obavijestiti Sindikat o razlozima neisplaćivanja plata.
- (3) Prilikom isplate plate poslodavac je dužan radniku uručiti platnu listu.
- (4) Ako poslodavac ne isplati platu u roku iz stava (1) ovog člana ili je ne isplati u cijelosti dužan je do kraja mjeseca u kojem je dospjela isplata plate, radniku, u pisanoj formi, uručiti obračun plate koju je bio dužan isplatiti.

Član 36.
(Naknada za korištenje godišnjeg odmora)

- (1) Radnik u srednjoj školi ima pravo na naknadu za korištenje godišnjeg odmora u iznosu od najmanje 50% od visine prosječne plate isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku, čiji iznos i način isplate utvrđuje Vlada i isti je za sve korisnike Budžeta.
- (2) Naknada iz stava (1) ovog člana se isplaćuje najkasnije do 31. 8. tekuće godine.

Član 37.
(Otpremnine)

- (1) Radnik u srednjoj školi kojem je, u skladu sa zakonom i ovim Kolektivnim ugovorom, bez njegove krivice prestao radni odnos otkazom ugovora o radu zaključenom na neodređeno vrijeme i koji ima najmanje dvije godine rada u obrazovanju, ima pravo na otpremninu u skladu sa Zakonom o radu.
- (2) Otpremnina iz stava (1) ovoga člana se utvrđuje na sljedeći način:
 - do 10 (deset) godina neprekidnog rada kod poslodavca, radnik ostvaruje otpremninu u visini 1/3 njegove prosječne plate za svaku godinu rada kod poslodavca;
 - preko 10 (deset) godina neprekidnog rada kod poslodavca, radnik ostvaruje otpremninu u visini ½ njegove mjesečne plate za svaku godinu rada;
 - preko 20 (dvadeset) godina neprekidnog rada kod poslodavca, radniku pripada jedna njegova prosječna plata za svaku godinu.
- (3) Otpremnina iz stava (2) ovog člana isplaćuje se radniku po prestanku radnog odnosa, a najkasnije u roku od 2 (dva) mjeseca.

Član 38.
(Otpremnina prilikom odlaska u penziju)

- (1) Radnik ima pravo na otpremninu prilikom odlaska u penziju kao što je definisano u važećoj Uredbi Vlade o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plate.
- (2) Poslodavac ima obavezu isplate otpremnine iz stava (1) ovog člana po prestanku radnog odnosa radnika koji odlazi u penziju, a najkasnije u roku od dva mjeseca.

Član 39.
(Naknada za prevoz)

- (1) Radniku kojem nije organizovan prevoz na posao i s posla, pripada naknada za prevoz u visini i na način koji će biti utvrđen posebnim propisom Kantona i uz konsultacije sa reprezentativnim Sindikatom.

Član 40.
(Naknada za ishranu)

- (1) Radnik ima pravo na novčanu naknadu za ishranu za vrijeme rada (topli obrok) samo za dane prisustva na poslu.
- (2) Radniku se isplaćuje naknada u dnevnom iznosu od 1% prosječne neto-plate isplaćene u Federaciji BiH prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.
- (3) Radnik koji radi u više škola ima pravo na ishranu u svakoj školi u skladu sa vremenom provedenom na radu.

Član 41.
(Naknada za slučaj smrti)

- (1) U slučaju smrti radnika njegovoj porodici se isplaćuju troškovi pokopa kao što je definisano u važećoj Uredbi Vlade o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plate.
- (2) Naknada iz stava (1) ovog člana isplaćuje se i u slučaju smrti člana uže porodice radnika.
- (3) Ukoliko dva ili više članova porodice primaju platu iz Budžeta HNK-a, troškovi pokopa iz stava (1) ovog člana se isplaćuju samo jednom zaposlenom članu porodice odnosno onome ko uz zahtjev za isplatu, predoči račune za plaćene troškove pokopa.

Član 42.
(Naknada za slučaj teške invalidnosti ili teške bolesti)

- (1) U slučaju teške invalidnosti ili teške bolesti radnika ili člana njegove uže porodice, a u godini nastanka teške invalidnosti ili teške bolesti, isplaćuje se jednokratna novčana pomoć kao što je definisano u važećoj Uredbi Vlade o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plate.
- (2) Pod teškom bolešću podrazumjevaju se slijedeće bolesti: akutna tuberkuloza, maligna oboljenja, endemska nefropatija, hirurška intervencija na srcu i mozgu, sve vrste degerativnih oboljenja centralnog nervnog sistema, infarkt (srčani i moždani), oboljenja mišićnog sistema, paraliza i druge teške bolesti određene općim aktom Federalnog ministarstva zdravstva, kao i teške tjelesne povrede. Bolest odnosno tjelesna povreda se dokazuje na osnovu dijagnoze ovlaštene osobe zdravstvene struke odnosno zdravstvene ustanove.
- (3) Pravo na jednokratnu novčanu pomoć iz stava (1) ovog člana, na osnovu teške invalidnosti ostvaruje se za utvrđeni stepen invalidnosti od najmanje 60%.
- (4) Jednokratna novčana pomoć iz stava (1) ovog člana može se dodijeliti radniku koji je

operisan od bolesti koje nisu obuhvaćene odredbom stava (2) ovog člana, ukoliko je takva operacija neophodna radi sprečavanja teške invalidnosti ili teške bolesti.

(5) Činjenice iz stava (2) i stava (3) ovog člana dokazuju se odgovarajućom medicinskom dokumentacijom čiju relevantnost ocjenjuje stručna komisija koju imenuje Vlada na prijedlog Ministra zdravstva, rada i socijalne zaštite za sve budžetske korisnike za period jedne godine.

(6) Bliže odredbe o načinu rada komisije utvrdit će Uputstvom ministar zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK.

Član 43. **(Članovi uže porodice)**

(1) Članom uže porodice radnika u srednjoj školi u smislu članova 41. i 42. smatraju se :

- Suprug/a u braku ili izvan braka, ako žive u zajedničkom domaćinstvu,
- Djeca rođena u braku, izvan braka, zakonito usvojena ili pastorčad do 18, odnosno do 26 godina starosti ako se nalaze na redovnom školovanju i nisu u radnom odnosu, a djeca nesposobna za rad, bez obzira na starosnu dob,
- Roditelj (otac, majka, očuh, maćeha i usvojitelji) bez obzira da li žive u zajedničkom domaćinstvu sa radnikom,
- Braća i sestre bez roditelja do 18, odnosno 26 godina starosti, ako se nalaze na redovnom školovanju i nemaju drugih prihoda već ih korisnik naknade stvarno pomaže ili je obaveza njihove pomoći Zakonom utvrđena, ako su nesposobni za rad, bez obzira na starosnu dob pod uslovom da sa njima žive u zajedničkom domaćinstvu,
- Unučad pod uslovima iz tačke 2. ovog stava, ako nemaju roditelje i žive u zajedničkom domaćinstvu sa korisnikom naknade.

VI - PRESTANAK UGOVORA O RADU/ RADNOG ODNOSA

Član 44. **(Prestanak radnog odnosa)**

(1) Radni odnos radnika u srednjoj školi prestaje u slučajevima i pod uslovima utvrđenim Zakonom i općim aktima škole.

(2) Radnik kome se otkazuje ugovor o radu u skladu sa Zakonom o radu i ovim Kolektivnim ugovorom, ima pravo na otkazni rok zavisno od godina penzijskog staža, kako slijedi:

- od 1 (jedne) do 10 (deset) godina penzijskog staža – 1 (jedan) mjesec,
- od 10 (deset) do 20 (dvadeset) godina penzijskog staža – 2 (dva) mjeseca,
- preko 20 (dvadeset) godina penzijskog staža - 3 (tri) mjeseca.

(3) U slučaju da radnik daje otkaz poslodavcu, otkazni rok ne može trajati duže od trideset (30) dana.

(4) Poslodavac može otkazati ugovor o radu radniku, bez obaveze poštivanja otkaznog roka, u slučaju da je radnik odgovoran za teži prijestup ili za težu povredu radnih obaveza iz ugovora o radu, a koji su takve prirode da ne bi bilo osnovano očekivati od poslodavaca da nastavi radni odnos i u drugim slučajevima propisanim Zakonom o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju.

(5) Kada radnik, koji je u neposrednom odgojno-obrazovnom procesu (nastavnik), navršši 65 godina života ili 40 godina staža osiguranja, poslodavac uz pismeni pristanak radnika, radi dovršenja

neophodnih poslova i kontinuiteta odgojno-obrazovnog procesa ili iz drugih opravdanih razloga, donosi rješenje o zadržavanju radnika na radu u srednjoj školi za određeno vrijeme koje se utvrđuje posebnim ugovorom o radu, ali najduže do završetka tekuće školske godine.

Član 45. **(Lakše povrede radnih obaveza)**

(1) Lakše povrede radnih obaveza radnika u toku jedne školske godine su:

- neblagovremen dolazak na posao i odlazak s posla prije isteka radnog vremena ili neopravdano odsustvo s posla za vrijeme kada je obavezna prisutnost,
- obavljanje privatnog posla za vrijeme rada,
- neblagovremeno i neuredno vođenje dokumentacije i evidencije,
- nesavjesno čuvanje službenih spisa ili podataka,
- prikrivanje manje materijalne štete,
- nedolično ponašanje prema ostalim zaposlenim (svađa, uvreda, i dr.),
- odbijanje prijema roditelja učenika i odbijanje da se roditelju omogući uvid u ocjene njegovog djeteta,
- činjenje (ili nečinjenje) kojim se sprečava ili onemogućava ostvarivanje prava djeteta, učenika ili drugog zaposlenog,
- neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno izvršavanje poslova ili naloga direktora u toku rada, koji su vezani za poslove radnog mjesta koje radnik obavlja.

Član 46. **(Teže povrede radnih obaveza)**

(1) Teže povrede radne obaveze radnika u toku jedne školske godine su:

- sve lakše povrede iz člana 45. ovog Kolektivnog ugovora a koje se u toku jedne školske godine ponavljaju tri i više puta,
- dolazak na rad u pijanom stanju, konzumiranje alkohola ili drugih opojnih sredstava,
- podstrekivanje učenika na korištenje droge ili alkohola, omogućavanje nabavke ili upotrebe, davanje, kao i neprijavlivanje nabavke ili upotrebe droge ili alkohola,
- nošenje oružja u ustanovi ili krugu ustanove,
- bilo kakva vrsta neovlaštenih radnji na školskom dnevniku ili drugom dokumentu ili javnoj ispravi koji pripada školi, ili koji škola izdaje učeniku (iznošenje, sakrivanje, oštećenje i uništenje školske dokumentacije, brisanje, prepravljanje i dopisivanje podataka),
- naplaćivanje privatnih sati učenicima škole u kojoj je nastavnik zaposlen, a radi ocjenjivanja, odnosno polaganja ispita,
- pravljenje diskriminacije učenika po bilo kom osnovu,
- izvršenje krivičnog djela na radu ili u vezi sa radom,
- neizvršavanje minimuma procesa rada za vrijeme štrajka,
- nezakonito raspolaganje sredstvima, školskim prostorom, opremom i imovinom ustanove,
- davanje lažnih podataka i izjava.

Član 47.
(Utvrdjivanje povrede radnih obaveza)

- (1) Prijavu zbog činjenja povreda radnih obaveza iz članova 45. i 46. ovog Kolektivnog ugovora podnosi direktor.
- (2) Prijava iz stava (1) ovog člana podnosi se Disciplinskoj komisiji koju sačinjavaju dva predstavnika Nastavničkog vijeća, sindikalni povjerenik i jedan član kojeg bira Školski odbor iz reda nenastavnog osoblja.
- (3) Disciplinska komisija provodi postupak u kojem utvrđuje osnovanost ili neosnovanost prijave iz stava (1) ovog člana.
- (4) Disciplinska komisija odluke donosi većinom glasova i dostavlja ih Školskom odboru na dalje postupanje u skladu sa zakonom i ovim Kolektivnim ugovorom.

Član 48.
(Prestanak prava i obaveza iz radnog odnosa)

- (1) Radnik u srednjoj školi kome je otkazan ugovor o radu ostat će na poslu do isteka otkaznog roka, ukoliko zakonom ili ovim Kolektivnim ugovorom nije drugačije utvrđeno.
- (2) O prestanku radnog odnosa radnika u srednjoj školi nadležni organ ustanove donosi Odluku o otkazu ugovora o radu.
- (3) Na pismenu molbu radnika, a uz saglasnost poslodavca, radni odnos u srednjoj školi može prestati i prije isteka otkaznog roka utvrđenog zakonom i ovim Kolektivnim ugovorom.

Član 49.
(Isplata potraživanja)

- (1) Poslodavac je dužan radniku isplatiti platu i druge naknade iz radnog odnosa sa svim povećanjima, kao i sva potraživanja na osnovu pravosnažnih sudskih presuda, u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku FBiH, koja mu pripadaju do dana, koji je odlukom o otkazu ugovora o radu, odnosno ugovorom o radu, utvrđen kao dan prestanka radnog odnosa.

VII - STRUČNO USAVRŠAVANJE I OSPOSOBLJAVANJE ZA RAD

Član 50.
(Stručno usavršavanje)

- (1) U cilju unapređivanja odgojno-obrazovnog rada poslodavac radniku u toku radnog odnosa u srednjoj školi može omogućiti dalje obrazovanje, usavršavanje i osposobljavanje za rad u skladu sa zakonom, podzakonskim aktima i općim aktima srednje škole.

Član 51.
(Stručno usavršavanje)

- (1) Poslodavac može radnika uputiti na stručno usavršavanje, školovanje ili specijalizaciju, kao i na prisustvo organiziranim seminarima, savjetovanjima, kursevima i drugim vidovima stručnog usavršavanja i obuke potrebne za rad na radnom mjestu.

VIII - ZBRINJAVANJE VIŠKA RADNIKA

Član 52.
(Način zbrinjavanja)

- (1) Zbrinjavanje viška radnika na nivou Kantona vršit će se u skladu s Okvirnim programom i Okvirnim sporazumom za zbrinjavanje radnika za čijim radom je djelimično ili potpuno prestala potreba u školama HNK i kriterijima za zbrinjavanje, koji sporazumno donose i potpisuju predstavnici reprezentativnih Sindikata i ministar.

IX - ODMORI I ODSUSTVA

Član 53.
(Utvrđivanje odmora i odsustva)

- (1) Odmori i odsustva uređuju se Zakonom o radu, Zakonom o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju i drugim podzakonskim aktima iz ove oblasti.
- (2) Radnik ima pravo na odmor u toku radnog dana u trajanju od najmanje 30 (trideset) minuta, koji ne ulazi u dnevno radno vrijeme.
- (3) Dužina i vrijeme korištenja godišnjeg odmora se utvrđuje u skladu sa zakonom, ovim Kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu. Pri utvrđivanju trajanja godišnjeg odmora se ne uračunavaju subote, nedjelje i dani u koje se po Zakonu ne radi.
- (4) Radnik u srednjoj školi, zaposlen na neodređeno vrijeme, godišnji odmor koristi u vrijeme ljetnog raspusta, u trajanju od 30 radnih dana.
- (5) Za radnike koji su zaposleni na određeno vrijeme, škole su dužne godišnji odmor planirati za vrijeme odmora predviđenih za učenike u skladu sa Kalendarom rada.
- (6) Na osnovu plana korištenja godišnjih odmora, poslodavac je dužan radniku uručiti rješenje o godišnjem odmoru, najkasnije 15 dana prije korištenja godišnjeg odmora.

Član 54.
(Prava radnika)

- (1) Radniku se može odgoditi, odnosno prekinuti korištenje godišnjeg odmora radi izvršenja veoma važnih ili neodgodivih službenih poslova, na osnovu rješenja direktora.
- (2) Radniku kome je odgođeno ili prekinuto korištenje godišnjeg odmora, mora se omogućiti naknadno korištenje, odnosno nastavljanje korištenja godišnjeg odmora.
- (3) Radnik ima pravo na naknadu stvarnih troškova prouzrokovanih odgodom, odnosno prekidom korištenja godišnjeg odmora.

- (4) Pod troškovima iz stava (3) ovog člana smatraju se putni i drugi stvarni troškovi koji se dokazuju odgovarajućim dokazima.

Član 55.

(Vannastavno radno vrijeme)

- (1) Radnik u srednjoj školi, koji učestvuje neposredno u odgojno-obrazovnom radu, koristi radno vrijeme kada učenici nemaju redovnu nastavu, prvenstveno, za kolektivno i individualno stručno usavršavanje koje je propisano zakonom, podzakonskim aktima i općim aktima škole, odnosno utvrđeno posebnim programom stručnog usavršavanja koji se donosi u srednjoj školi za tu godinu. Nastavnici u ovo vrijeme rade na poslovima predviđenim godišnjim planom i programom, odnosno rade na sređivanju pedagoške dokumentacije, planiranja i programiranja nastave za naredni period, pisanja godišnjih i polugodišnjih izvještaja, realizacije programa instruktivne nastave, obavljaju razredne, dopunske, popravne, matorske i prijemne ispite i druge poslove po nalogu direktora u skladu sa stručnom spremom i za to vrijeme im pripada plata i naknada plate.

Član 56.

(Plaćeno odsustvo s rada)

- (1) Radnik ima pravo na plaćeno odsustvo s rada do sedam (7) radnih dana u jednoj kalendarskoj godini na način kako je to regulisano Zakonom o radu u sljedećim slučajevima:
- sklapanje braka.....5 radnih dana
 - porođaj supruge5 radnih dana
 - sklapanje braka djeteta radnika.....2 radna dana
 - smrti člana uže porodice.....5 radnih dana
 - otklanjanje težih štetnih posljedica elementarnih nepogoda.....3 radna dana
 - aktivno učestvovanje na sportskim, kulturnim i drugim stručnim i naučnim manifestacijama po odobrenju direktora do.....5 radnih dana
 - selidba i izgradnja vlastite stambene kuće-stana.....2 radna dana
 - regulisanja prava na penziju.....2 radna dana
 - teške bolesti člana uže porodice.....2 radna dana
 - dobrovoljno darivanje krvi.....1 radni dan
 - za zadovoljenje vjerskih, odnosno tradicijskih potreba.....2 radna dana
 - u slučaju rastave braka.....2 radna dana
- i u drugim sličnim slučajevima što se određuje općim aktima škole.
- (2) Radnik ima pravo na plaćeno odsustvo sa rada u trajanju do dva radna dana za pripremanje i polaganje stručnog ispita ili drugog ispita koji predstavlja uslove za obavljanje poslova radnog mjesta na koje je radnik raspoređen.
- (3) Radnik koji je upućen od poslodavca na školovanje, stručno osposobljavanje ili usavršavanje ima pravo na plaćeno odsustvo u trajanju koje se utvrdi općim aktom škole, a najduže do 10 (deset) dana.
- (4) Radnik, koji koristi plaćeno odsustvo u smislu ovog člana, za dane koje koristi dobija naknadu plate i nije dužan da nadoknađuje izgubljene časove. Za vrijeme korištenja odsustva, iz slučajeva definisanih ovim članom, direktor je dužan da organizuje adekvatnu zamjenu.

(5) Radnik u toku kalendarske godine može iskoristiti najviše 7 (sedam) dana odsustva po nekom od osnova iz ovog člana.

Član 57.
(Neplaćeno odsustvo)

- (1) Srednja škola uz saglasnost Ministarstva može odobriti radniku odsustvovanje sa rada bez naknade plate (neplaćeno odsustvo) u slučajevima:
- za stručno usavršavanje i obrazovanje u inostranstvu ili za naučno-istraživački rad u zemlji, do dvije godine;
 - radi spajanja porodice, njege teško oboljelog člana uže porodice, odnosno domaćinstva, u trajanju najdužem do 1 (jedne) godine;
 - radi učestvovanja u radu specijaliziranih institucija u zemlji i inostranstvu, u trajanju najduže do jedne godine;
 - radi učešća radnika u kulturnim, sindikalnim i sportskim aktivnostima, najduže do 10 (deset) dana.
- (2) Odsustvo s rada u srednjoj školi u slučajevima iz stava (1) ovog člana poslodavac će odobriti radniku samo pod uslovom da se odsustvom ne ometa normalno odvijanje nastavnog procesa, odnosno odgojno-obrazovnog rada u školi.
- (3) Općim aktima srednje škole ili odlukom školskog odbora, po zahtjevu radnika, mogu se utvrditi i drugi slučajevi i uslovi korištenja neplaćenog odsustva.
- (4) Vrijeme definisano u saglasnosti se ne može mijenjati.

X - NAKNADA ŠTETE/ODGOVORNOST ZA ŠTETU

Član 58.
(Obaveze poslodavca)

- (1) Srednja škola obavezna je nadoknaditi štetu radniku koju on pretrpi na poslu ili u vezi sa poslom, po općim propisima o odgovornosti za štetu.

Član 59.
(Obaveze radnika)

- (1) Radnik u srednjoj školi dužan je nadoknaditi štetu koju prouzroči pri radu namjerno ili iz krajnje nepažnje.
- (2) Ako je štetu prouzrokovalo više radnika, svaki radnik odgovara za dio štete koju je prouzrokovao.
- (3) Poslodavac rješenjem utvrđuje visinu, način i nadoknadu štete.
- (4) U slučaju kada visinu štete nije moguće utvrditi ili bi utvrđivanje štete prouzrokovalo nesrazmjerne troškove, šteta se može utvrditi i u paušalnom iznosu.
- (5) Način utvrđivanja paušalnog iznosa štete i organ koju tu naknadu utvrđuje, kao i druga pitanja u vezi sa ovom naknadom regulišu se Pravilnikom o radu srednje škole.
- (6) U slučaju kada radnik odbije da nadoknadi štetu utvrđenu rješenjem iz stava (3) ovog člana,

poslodavac može pokrenuti postupak za naknadu štete pred nadležnim sudom.

Član 60.
(Olakšice za naknadu štete)

- (1) Ako je šteta nastala na stvari, poslodavac može, na zahtjev radnika, dozvoliti da se naknada štete nadoknadi u određenom roku uspostavom prijašnjeg stanja na stvari o trošku radnika.
- (2) Poslodavac može iznos štete umanjiti ili se može oprostiti nadoknada štete u zavisnosti od imovinskog stanja radnika i njegovog odnosa prema radu.
- (3) Poslodavac može, u zavisnosti od visine štete, a na zahtjev radnika, dopustiti i plaćanje nadoknade štete u ratama, što se utvrđuje rješenjem.

XI - ZAŠTITA PRAVA RADNIKA

Član 61.
(Obaveze poslodavca)

- (1) Poslodavac je obavezan da upozna radnika o načinu ostvarivanja prava, obaveza i odgovornosti radnika u srednjim školama.
- (2) Poslodavac je obavezan radniku dostaviti u pismenom obliku, odluke, rješenja ili druge akte o ostvarivanju prava, obaveza i odgovornosti iz radnog odnosa, s obrazloženjem i poukom o pravnom lijeku najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana od dana njihovog donošenja.
- (3) Prilikom razmatranja prigovora radnika na odluke i akte iz radnog odnosa i po osnovu rada, poslodavac je dužan razmotriti mišljenje reprezentativnog Sindikata.

Član 62.
(Zaštita prava radnika)

- (1) Radniku ne može prestati radni odnos bez njegove krivice ukoliko mu nedostaje do 10 (deset) godina do ostvarenja uslova za penziju.
- (2) Ako nadležna ustanova za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja ocijeni da kod radnika postoji promijenjena radna sposobnost (invalid II kategorije), poslodavac mu je dužan u pisanoj formi ponuditi novi ugovor o radu za obavljanje poslova za koje je radnik sposoban, ako takvi poslovi postoje, odnosno ako uz prekvalifikaciju i dokvalifikaciju postoji mogućnost rasporeda radnika na druge poslove.
- (3) U slučaju smanjene radne sposobnosti zbog profesionalne bolesti, povrede na radu i invaliditeta radnika, osigurava se adekvatan posao, bez smanjenja plate koju je ostvarivao prije nastupanja navedene okolnosti.
- (4) Radniku koji je radio skraćeno radno vrijeme zbog razloga navedenih u stavu (3) ovog člana, isplaćuje se plata koju bi ostvario za radno vrijeme na radnom mjestu na koje je raspoređen.

XII - USLOVI ZA RAD SINDIKATA I ZAŠTITA SINDIKALNOG POVJERENIKA

Član 63.

(Organizovanje i djelovanje sindikata)

- (1) Poslodavac u srednjoj školi svojim djelovanjem i aktivnostima ne može ograničavati niti onemogućavati sindikalni rad, sindikalno organizovanje i pravo radnika da se učlani u Sindikat.
- (2) Sindikat djeluje u skladu sa Statutom Sindikata, koji mora biti usklađen sa pozitivnim zakonskim propisima.

Član 64.

(Sindikalni povjerenici)

- (1) Sindikalnim povjerenicima u smislu ovog Kolektivnog ugovora smatraju se sljedeća lica: predsjednik Sindikalnog odbora za Sindikalnu organizaciju, predsjednik Kantonalnog odbora za Kantonalnu organizaciju.

Član 65.

(Prava sindikata i sindikalnog povjerenika)

- (1) Mišljenje i prijedloge Sindikata poslodavac je dužan razmotriti. Prilikom razmatranja ovih mišljenja i prijedloga na organima upravljanja srednje škole (školskog odbora) poslodavac je dužan pozvati ovlaštenog predstavnika Sindikata koji tom prilikom ima pravo diskusije bez prava odlučivanja.
- (2) Žalba radnika ne može se razmatrati i o njoj odlučivati bez njegovog prisustva, a žalba člana Sindikata ne može se razmatrati i o njoj odlučivati bez njegovog prisustva i prisustva ovlaštenog predstavnika Sindikata.
- (3) Poslodavac je dužan primiti i saslušati ovlaštenog predstavnika sindikata kada on to zatraži, ili po dogovoru. Istovremeno i ovlašteni predstavnik Sindikata dužan je odazvati se pozivu poslodavca kada on to zatraži ili po dogovoru, u roku od 5 (pet) dana.
- (4) Poslodavac u srednjoj školi je dužan da za rad Sindikata osigura sljedeće uslove:
 - odgovarajući prostor za sastanke Sindikata i stavljanje postojeće opreme za rad na korištenje potrebne radi održavanje sastanaka;
 - u skladu s odlukom poslodavca sindikalnom povjereniku – tj. predsjedniku sindikalne organizacije priznaje se 8% na platu za obavljanje njegove funkcije na teret poslodavca;
 - predsjedniku i članu sindikalnog odbora škole, poslodavac će, uz naknadu plate, omogućiti odsustvo, za sindikalne aktivnosti, sa rada do 5 (pet) dana u toku jedne kalendarske godine;
 - članu Kantonalnog odbora, članu Glavnog odbora i njegovih tijela, poslodavac će uz naknadu plate omogućiti odsustvo ukupno do 10 (deset) dana u toku jedne kalendarske godine za sve sindikalne aktivnosti na svim nivoima;
 - predsjedniku Kantonalnog odbora priznaje se polovina radnog vremena, odnosno polovina nastavne norme, ukoliko je nastavnik, za obavljanje funkcije na teret poslodavca;
 - poslodavac je nakon prestanka obavljanja dužnosti predsjednika Kantonalnog odbora Sindikata dužan vratiti na poslove koje je obavljao u srednjoj školi prije izbora na funkciju;
 - nesmetanu podjelu novina, letaka, brošura i drugog informativnog materijala Sindikata, kao i

oglašavanje sindikalnih aktivnosti na oglasnim pločama i drugim mjestima.

- (5) Članovi Sindikata u školi imaju pravo održati sindikalni sastanak najmanje jednom u mjesec dana u radno vrijeme, vodeći računa da se sastanci organizuju u vrijeme i na način koji ne remeti rad škole.
- (6) Ovlaštenom Kantonalnom predstavniku Sindikata rukovodilac škole je dužan omogućiti pristup školskim prostorijama iako navedeni predstavnik nije radnik te škole radi obavljanja sindikalne aktivnosti.

Član 66.
(Sindikalna članarina)

- (1) Poslodavac je dužan osigurati da nadležna finansijska služba vrši obračun i naplatu sindikalne članarine iz plate radnika članova Sindikata, a uz osiguranu pismenu saglasnost te je uplaćuje na račun Sindikata u skladu sa uputama Sindikata.

Član 67.
(Obaveze sindikata)

- (1) Sindikat se obavezuje da će djelovati u skladu s Ustavom, konvencijama MOR-a, zakonima i ovim Kolektivnim ugovorom.

Član 68.
(Obaveze sindikata)

- (1) Sindikat se obavezuje da će u pismenoj formi obavijestiti nadležno Ministarstvo o izboru ili imenovanju sindikalnog povjerenika i drugih sindikalnih predstavnika.

Član 69.
(Profesionalna funkcija)

- (1) Nadležni organ reprezentativnog Sindikata može odlučiti da se određene funkcije u Sindikatu na kantonalnom i federalnom nivou organizovanja mogu obavljati profesionalno.
- (2) Radniku koji je u radnom odnosu u srednjoj školi, nakon izbora na profesionalnu funkciju za predsjednika Kantonalnog odbora ili Glavnog odbora Sindikata, prava i obaveze iz radnog odnosa, na njegov zahtjev, miruju a najduže 4 (četiri) godine od dana izbora odnosno imenovanja.
- (3) Nakon isteka mandata radnika iz stava (1) ovog člana poslodavac ga je dužan vratiti na poslove koje je obavljao u srednjoj školi prije izbora na funkciju ili na poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Član 70.
(Prava i obaveze sindikalnog povjerenika)

- (1) Sindikalnim povjericima definisanim članom 64. ovog Kolektivnog ugovora definisana su prava članom 103. Zakona o radu.
- (2) U srednjoj školi, sindikalni povjerenik ima pravo i obavezu:
 - učestvovati u planiranju mjera za unapređivanje uslova rada;
 - biti informisan o promjenama bitnim za sigurnost i zdravlje radnika;
 - osposobljavati se i obrazovati za izvršavanje poslova vezanih za zaštitu na radu;
 - pozvati inspektora zaštite na radu kad za to postoje razlozi;
 - tražiti od poslodavca i radnika da poštuju mjere zaštite na radu;
 - biti konsultovan u pripremi i izradi radnog materijala, prednacrt, nacrt i prijedloga propisa i akata iz oblasti radno-pravnih odnosa radnika, i drugih akata od značaja za ekonomski i socijalni položaj radnika.

Član 71.
(Obaveze pri donošenju propisa)

- (1) Vlada Kantona ili Ministarstvo zatražit će mišljenje reprezentativnog Sindikata prilikom izrade nacrt i prijedloga zakona i drugih propisa i akata koji utiču na radno-pravni, socijalni, profesionalni i materijalni položaj radnika u srednjim školama i obrazovnoj djelatnosti.

XIII - RJEŠAVANJE SPOROVA

Član 72.
(Mirovno vijeće)

- (1) Kolektivne radne sporove, koji se nisu mogli riješiti pregovaranjem potpisnika ovog Kolektivnog ugovora, rješava Mirovno vijeće u postupku mirenja u skladu sa Zakonom o radu i odgovarajućim propisima Kantona.
- (2) Potpisnici ovog Kolektivnog ugovora koji su stranke u sporu, prijedlog Mirovnog vijeća mogu prihvatiti ili odbiti, o čemu su dužne da u roku od 8 (osam) dana pismeno obavijeste jedna drugu.
- (3) Ako stranke u sporu prihvate prijedlog Mirovnog vijeća, tada prijedlog ima pravnu snagu i djelovanje ovog Kolektivnog ugovora.

Član 73.
(Arbitražno vijeće)

- (1) Stranke u sporu mogu se sporazumjeti da rješavanje kolektivnog radnog spora povjere arbitraži na način kako je to regulisano Zakonom o radu.
- (2) Ako strane u sporu prihvate Arbitražu u smislu stava (1) ovog člana formira se Arbitražno vijeće.
- (3) Svaka strana u sporu imenuje isti broj arbitara.
- (4) Strane u sporu, sporazumno biraju predsjednika Arbitražnog vijeća.
- (5) Predsjednika Arbitražnog vijeće iz stava (4) ovog člana utvrđuju potpisnici Kolektivnog ugovora

u roku od trideset (30) dana od dana njegovog stupanja na snagu.

- (6) Potpisnici Kolektivnog ugovora će donijeti Poslovnik o radu Arbitražnog vijeća kojim će se bliže urediti način rada i finansiranja Arbitražnog vijeća.

Član 74.
(Obavezujuće odluke)

- (1) Protiv arbitražne odluke žalba nije dozvoljena.
(2) Odluka Arbitražnog vijeća je konačna i ima pravnu snagu i dejstvo Kolektivnog ugovora.

XIV - ŠTRAJK

Član 75.
(Pravo na štrajk)

- (1) Radnici u srednjim školama radi zaštite i ostvarivanja ekonomskih i socijalnih interesa, koja se ne mogu riješiti putem pregovora sa poslodavcima, niti drugim mjerama, na poziv Sindikata ostvaruju pravo na štrajk pod uslovima i na način utvrđen Zakonom o štrajku.

Član 76.
(Prava radnika u vrijeme štrajka)

- (1) Radnik koji je učestvovao u štrajku, organizovanom u skladu sa Zakonom o štrajku i ovim Kolektivnim ugovorom ima pravo na nadoknadu njegove plate za vrijeme provedeno u školi.
(2) Nakon završetka štrajka poslodavac je dužan uz sporazum sa Sindikatom organizovati nadoknadu radnih sati provedenih u štrajku, a takav rad se ne može smatrati prekovremenim radom.
(3) Niko ne smije prisiliti radnika da učestvuje u štrajku mimo njegove volje, niti se smije radnik staviti u nepovoljan položaj zbog učešća ili neučešća u štrajku.

Član 77.
(Zaštita radnika)

- (1) Zakonito organizovanje štrajka i učešće u štrajku u skladu sa Zakonom i odredbama ovog Kolektivnog ugovora ne predstavlja povredu radne dužnosti.

Član 78.
(Rad za vrijeme trajanja štrajka)

- (1) Poslovi koji predstavljaju minimum procesa rada u svim srednjim školama koji su učesnici u štrajku dužni obavljati za vrijeme trajanja štrajka pa do okončanja ili prekida štrajka su sljedeći:
- pomoćnik direktora, sekretar, referent za plan i analizu, blagajnik i drugo administrativno osoblje rade hitne i neophodne poslove;
 - tehničko osoblje (portiri, noćni čuvari, rukovodioci sistema centralnog grijanja) rade redovne

- poslove utvrđene Pravilnikom o sistematizaciji poslova i radnih zadataka;
- radnici na održavanju čistoće, minimalno dva radnika i domar škole, rade redovne poslove predviđene za to radno mjesto;
 - poslovi smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima vrše se redovno;
 - nastavno osoblje i stručni saradnici rade administrativno-tehničke poslove, rade na sređivanju pedagoške dokumentacije, provode aktivnosti na individualnom i kolektivnom usavršavanju, provode konsultacije sa učenicima za izradu maturalnih radova te obavljaju individualni savjetodavni pedagoško - psihološki rad sa učenicima;
 - poslovi smještaja, nadzora i neophodne edukacije i rehabilitacije u školama za učenike s poteškoćama u razvoju;
 - u toku organizacije i provođenja štrajka, poslodavac se dužan pridržavati odredbi Zakona o štrajku, Zakona o radu, Pravila Sindikata o štrajku.
 - svi poslovi izvođenja nastave, ocjenjivanja i zaključivanja ocjena za učenike završnih razreda srednje škole ne mogu se prekidati u drugom polugodištu.
- (2) Štrajkački odbori u srednjim školama dužni su poslove iz stava (1) ovog člana objaviti najkasnije na dan najave štrajka, odnosno najkasnije deset dana prije početka štrajka.

Član 79.

(Prekid i završetak štrajka)

- (1) Nadležni organ Sindikata, na prijedlog štrajkačkog odbora, donosi odluku o prekidu, odnosno završetku štrajka, u skladu sa Zakonom o štrajku.

XV - TUMAČENJE I PRAĆENJE PRIMJENE KOLEKTIVNOG UGOVORA

Član 80.

(Produženje kolektivnog ugovora)

- (1) Kolektivni ugovor se može produžiti sporazumom strana koje su ga zaključile najkasnije 30 (trideset) dana prije isteka važenja tog ugovora.

Član 81.

(Tumačenje kolektivnog ugovora)

- (1) Za tumačenje odredbi i praćenje primjene ovog Kolektivnog ugovora potpisnici ugovora u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovog Kolektivnog ugovora imenovat će zajedničku Komisiju koja je sastavljena od po dva predstavnika potpisnika Kolektivnog ugovora.
- (2) Komisija iz stava (1) ovog člana, obavezna je dati tumačenje odredbi ovog Ugovora u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema zahtjeva.
- (3) Poslovnik o radu kojim će se bliže urediti način rada, donosi se na prvoj sjednici Komisije.

Član 82.

(Izmjene i dopune kolektivnog ugovora)

- (1) Svaka ugovorna strana može predložiti izmjene i dopune ovog Kolektivnog ugovora najkasnije do 60 (šezdeset) dana prije njegovog isteka.
- (2) Ukoliko se promijene okolnosti koje nisu postojale niti bile poznate u trenutku zaključivanja ovog Kolektivnog ugovora, zbog kojih se odredbe ovog ugovora ne bi mogle primijeniti ili bi njihova primjena bila znatno otežana, ugovorne strane su saglasne da neće jednostrano raskinuti ili prekršiti odredbe ovog Kolektivnog ugovora, nego će drugoj strani predložiti izmjene ili dopune.
- (3) Inicijativa za izmjenu i dopunu ovog Kolektivnog ugovora podnosi se u pismenoj formi, a strana kojoj je upućena inicijativa dužna je odgovoriti odnosno izjasniti se o tome, u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema inicijative.
- (4) Strana koja je pokrenula izmjene i dopune Kolektivnog ugovora uz inicijativu dostavlja i prijedlog izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora.
- (5) Izmjene i dopune ovog Kolektivnog ugovora vrše se na način na koji je i donesen.
- (6) Svaka ugovorna strana može otkazati ovaj Kolektivni ugovor samo ako druga strana ne prihvati proces pregovaranja izmjena i dopuna Kolektivnog ugovora.

XVI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 83. (Trajanje ugovora)

- (1) Ovaj Kolektivni ugovor zaključuje se na period od dvije godine, od dana zaključivanja.
- (2) Nakon isteka roka iz stava (1) ovog člana, Kolektivni ugovor će se primjenjivati najduže 90 (devedeset) dana.

Član 84. (Zaključivanje ugovora)

- (1) Ovaj Kolektivni ugovor smatra se zaključenim kada ga potpišu ovlašteni predstavnici ugovornih strana i automatizmom stupa na snagu.
- (2) Danom zaključivanja ovog Kolektivnog ugovora stavlja se van snage Kolektivni ugovor za oblast srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u HNK („Službene novine HNK“ broj: 5/19 i 7/20).
- (3) Ovaj Kolektivni ugovor, nakon zaključivanja, objavit će se u prvom narednom broju Službenih novina HNK.

za Sindikat

Edina Čomić

Mostar, 09.09.2021. godine

Josip Milić

Mostar, 09.09.2021. godine

za Ministarstvo

dr.sc. Rašid Hadžović

broj: 05-02-02-1315/21

Mostar, 09.09.2021. godine